mûjale selgeste tähhendada. Kui tullewa ajastaja kalendrin jälle üllespandas, mes toni ajani om wäljatulnu, nink ni egga ajastaja iks eddesi, sis wõip kalender tullewa põlwe rahwale ûts hä ramato juhhataja olla. Weidi om kûl siin niñitetu ramatide sean säratsid, mea Tarto kelemurren omma kirjutetu; ent sedda ei wõi iñes panna: sest sedda keelt kõñeltas ennege ûtten wäikesen kolgan, kui muijal kigin paigun, kon marahwas om ellaman, Tallina keelt prugitas. Noh, kûl Tarto nink Wõrro rahwas wõiwa ka Tallina kele ramatid luggeda; egga segi ni wäga rasse ei olle: ta om oñete kiik ûts makeel. Tähhelepañeja luggeja saap pea arro, et kûl mõñe sõña nink jakko töisilde käüwa. Wana Testamenti nink sure juttuse ramato omma ka ennege Tallina kele kirjutetu, siski loewa meije koolmeistre neid ärra, et olle wiggagi. Saksamaal omma ka mitme saksakele murre nink Perlini linan Preissimaal murrap rahwas töistwisi sõnnu kui Stuttgarti linan Würtembergi maal; ent kumbagil om ûts ramatokeel nink Perlini trûk tullep Stuttgarti trûkkiga ütte. Melles sis Tallina nink Tarto kelega ei wõi ka ni olla? Egga oñete sedda ei wõi lota, et se suremb jaggo ma rahwast, mes Tallina keli kõñelep nink loep, peap meije wähhemba rahwa keelt opma ehk meije kele ramatid kirjutama, mes neña ei mõista; parremb om lota, et meije rahwas sedda nõuwo wõttas, Tallina keelt oppi, et neña sest henge warrandusest ossa saas, mes marahwa suremba jao kele pärra käüp. Olgo nüüd eenkõñest willand, nink kaegem ärra, mes ramato ne omma, mes 1848. nink ossalt 1849. ajastaig omma walge ette tonu.

1) Sannumetoja sel aastal 1848, ehk Uut ja Wanna, ma-rahwa rõmuks ja õppetusseks. (Johann Jannsen.) Essimenne aasta-jaggo. Tarto linnas, trûkkitud Laakmanni kirjadega, 252 lehhe külge. 8.

Kes se ramato kirjutaja ehk wäljaandja om, sedda ei näita wäälkirri ehk titel selgeste wälja, et kûl ramato tiitle-pildikese pääl om ûts kilp nätta nink se päle niñi trûkkitu: Johann Jannsen; ent eestkõñe pärraotsas saisap sesaña niñi üllewän nink mañu om pantu weel: Wändra kanter. Meije ei olle seni ajani weel middake Wändra kantrist kuulnu, es tijake, kas Wändra kantert om, wai ei olle, ehk mes Wändra kantre niñi olnes, ehk kas Wändra kanter mõistap ramatut kirjuta, wai ei mõista, ent sedda ramato olleme läbbiluggenu, nink wõime teñast sedda tunnistust anda, et teña ma-rahwale ûts tark nink mõistlik sannumetoja ehk kulutaja om. Se ramatokese läbbi olleme Wändra kantriga tutwas sanu, nink pakkume tälle kui üttele hä sõbrale kät. Ûts juhhataja ramato eddeotsan näüdap ülles, et 8 luggemise tükki sääl sissen om. 1) Eistakius, 2) Jumala rigist pagganatte seas, 3) Saardami linna puseppa-sel, 4) Krahwi herra ja teña kutsar, 5) Klarus ja Maria, 6) Nore tüttarlaste pegel, 7) Julgus ja argus, 8) Hinrik ja Wilip. Ramat om Tallina kele kirjutet. Mõñe neist luggemise tükkist omma polele jänu; sest om lota, et töisel aastal töine jaggo weel mañu tullep. Ramato hind om 30 Kop. hõbb.

2) Palwe, Palwusse, Eenpalwe nink Kittusse Laulo hengi ärratamisses ello tee pole nink Jummala kittusses. Tartun 1848. Trûkkitu J. C. Schünmanni läsjä man. 62 lehhe külge. Mañu om keûdetu: Koggodusse Kori Laulo nink Litania. (Siin meije Kori pallewa: Oh hallesta me päle! Nink laulwa ka: Halleluja! Auw olgo Jummalalle.) Tartun 1848. Trûkkitu J. C. Schünmanni läsja man. 18 lehhe külge. 8.

Se ramatokene om Welliste-rahwa Jumalaorjuse tarbis Tarto-kele kirjutetu. Eddimätsen jaun om 22 laulo-numrit, töisen jaun 4. Ramato hind om 25 Kop. hõbb.

3) Küllaleib. (Saksa kelest Ma kele.) Wändra kirriko õppetaja kirjotud. Tarto linnas trûkkitud 1848 Laakmanni kirjadega. 126 lehhe külge. 8.

Se Tallina-kele ramat annap mitmist waimolikust asjust

Ma-rahwa Kalender 1850, lk. 14